

P. 11
34

An. IX nr. 5-6.

Mai-Iunie 1943

A P O S T O L U L

Revista Asociației Invățătorilor din județul Neamț

Redacția : Casa Invățătorilor - Piatra-N., str. Petru-Rareș, 54

APOSTOLUL

REVISTA ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR DIN JUDEȚUL NEAMȚ

Director: MIHAIL AVADANEI

FONDATORI:

C. LUCHIAN, V. GABOREANU, V. SĂRIPCARU, EUFR. MANOLIU,
V. ANDREI, C. TURCU, AL. GHEORGHIU, MIHAIL AVADANEI,
† D. HOGEA, TEOFAN MACOVEI, M. STAMATE, I. RAFAIL, † I. STROIA

COMITETUL DE REDACȚIE:

CONST. TH. PRICOP PETRU BUTNARU
VASILE SCRIPCARU M. DAVID-GHINDĂOANI
Secretar de redacție și casier; D. A. GHEORGHÎȚĂ

SUMARUL:

<i>Petre Butnaru</i> . . .	Învățători Eroii din jud. Neamț . . .	Pag. 1
<i>B. Frunte</i>	Și din adâncă gândului pădure (versuri) . . .	„ 4
<i>G. Comicescu</i>	Punctul de vedere psihologic în funda- mentarea programelor școlare . . .	„ 5
<i>M. David-Ghindăoani</i>	† V. Popovici-Bălțatești	„ 14
<i>B. Frunte</i>	Slujba (versuri)	„ 15
<i>Val. Stupcanu</i>	Zece Mai „	„ 16
<i>M. A.</i>	Examenle de definitivat și gr. II	„ 17
<i>Gh. T. Ciobanu</i>	Din învățământul matematicii în școala primară	„ 24

Fapte, oameni, idei, discuții.

Mihail Avadanei: Elogiu Armatei Române; *M. David-Ghindăoani:* Mereu învățătorii, Forul umbrelor; *G. Ciobanu:* Pe marginea îndrumătorului pentru cursul superior primar.

Cărți, reviste, publicații.

M. A.: Realități pedagogice actuale; *M. David Ghindăoani:* Copilul, Luminătorii, Convorbiri didactice, Gândirea. *D. A. Gheorghîță:* Revista generală a învățământului.

Dela Redacția Revistei.

An. IX nr. 5.

Mai, Iunie 1943

A P O S T O L U L

Revista Asociației învățătorilor din județul Neamț

Director : MIHAIL AVADANEI

Învățători Eroii

din jud. Neamț

(Continuare din Nr. 4)

de Petre Butnaru

În noaptea frământării lui Barcan, moartea seceră și pe cumintele și sfătosul prieten Savinescu Gh. . .

Măi Ghiță, te văd la Karstahl la 16 Sept. când mergeai la injectie cu tot plotonul. Te-ai oprit cu Boancă pe margina adăpostului meu. Vesel și plin de glume ai descoperit fruntea unui camarad mai slab de inger. N'am văzut în tine un pic de jenă și de frică, măcar că intrai pentru întâia dată în foc. Și doar lăsaseși acasă soția bolnavă și trei copii. Tăria în fața morții ți-a fost egală cu cea deacasă ca învățător, gospodar și tată. Și'n adăpostul tău de sub butuci de vîle sau pe la găurile oamenilor tăi scriplai de voloșie. Iar vînd ai intrat în prima linie pentru a schimba o altă unitate care părăsise mai devreme poziția, ai plecat să faci recunoașterea necesară însoțit de incheletorul tău, un alt învățător, Vasile Catană și nu te-ai mai întors. Ai căzut în cursa întinsă noaptea de inamic, plătind cu viața ta și-a tovarășului tău curajul vostru. Ți-am văzut trupul sfărtecat de balonetele bolșevice și-am trăit martirajul tău în toată puterea lui. Am înțeles eroismul tău în fața morții amenințătoare, căci dușmanul n'a putut afla schimbarea unităților pe front și deci n'a profitat de nimic.

Te-ai sîtuat și tu și Catana printre eroii de frunte, demni și merițoși.

La 2 Octombrie, pierdem alți doi camarazi învățători: pe timidul locot. Vasiliu Gh. Vasile de la Vălenii Pielrii și pe plot. T. R. Crivăț Ioan de la Rusenii — Borlești.

Cel dintîi abia venit pe front, dornic de a-și face și alci datorita ca și în sat la școală și parcă hotărît de a dovedi încă odată calitatea de ales între ai săi, suflet sbuciumat care și-a crescut un cîrd de frați și surori, neînțeles de mulți, ba chiar persecutat de către unii, a plecat în luptă asemeni stejarului care se împotrivesște furtunii. O rafală de automate îl găurește pieptul și moartea își pune stăpînireală nemiloasă pe bravul și neînfricatul Vasiliică, puține zile înainte a căderii Odesei.

Cel de al doilea, camaradul Crivăț Ion, la parte de la începutul răscolului în cele mai grele lupte din Basarabia. A trăit coșmarul de la Călărași, a trecut Nistrul și cu batalionul său atașat altel unități a ajuns la Vacarjani unde liniștit, cu sânge rece luptă dînd peste cap un vrăjmaș mai numeros și bine retransat.

Fiul unui coleg care face parte din falanga lui Haret, adăpat la tot ce poate fi mai curat, din oameni liniștiți și muucitori, a crescut neîntinat și așa l-a fost toată vleața.

Învățător în satul pe care l-a iubit atît și-a închinat alături de meritoasa lui soție, toată inima și toată munca, școlarii săi scumpi, pe care l-a crescut în cea mai aleasă simțire românească. De pe urma lui a răsărit în sat cantina pentru elevii săraci, cooperativa școlară, căminul cultural și cîte altele. N'a jignit pe nimeni în vleață și nimeni n'a avut motiv de supărare pe el. Fîre sensibilă la tot ceea ce a fost bun și frumos, a fost el însuși întruparea calităților.

A plecat în luptă părăsind soția și pe cel doi copilași, conștient că mai presus de toate este Patria și că vleața-l toată *Ei* trebuie să se închine. A avut mulți mari cunoscuți și ar fi putut să stea mai la o parte. N'a vrut. El nu putea face decît așa. De ce oare ar mai fi trăit dacă acum cînd se ivia ocazia nu ar fi dovedit Țării dragostea lui?

Acel de sub comanda lui au înțeles pe conducătorul lor și l-au urmat o-bește la toate greutățile și în toate biruințele.

La Dalnik el luptă cu hotărîrea de a da încă odată peste cap pe bolșevici și într'adevăr nimic nu le stă în cale. Înaintea lor Crivăț îl mîna vîrtej. Deodată se prăbușește secerat. Privirea lui a rămas îndreptată sus la ceruri și de pe buzele abia mișcînd, odată cu ultima răsufiere lese rugăciunea celui mulțumit că și-a încheiat frumos vleața: — Doamne, mi-am

împlinit destînul și m-am ajutat Patria. Al Tu grijă de ai mei de draga-mi soțioară și de Victor și Gea...

Dumnezeu l-a ridicat desigur lângă El și l-a răsplătit așa cum merită un suflet ales.

Imi stărul în minte figura de copil blond, cu părul răvășit a lui Popescu Virgil, sublocotenent, fratele lui Iorgu Apopel dela compania mea. Până la Dalnik a luat parte la toate bătăliile Rgt-ului. Tăcut și curajos, n'a știut ce-l frica și nici odihna. Mereu printre ostași, prezent la necazuri și bucurii, scriind scrisori soldaților cari nu știau carte, își împlinea menirea cu râvnă neegalată și pricepere recunoscută de toți.

Il revăd la Wajny, la Vacarjanl cu plutonul său *infapt ca stânca* și oprind pe loc valurile atacatoare ale bolșevicilor turmentați, cu ochi și suflet de flare, salvând un întreg sector de luptă. A repetat actul părinților noștri cari au transformat în act autentic pe acel vestit „Pe alcea nu se trece”.

Apoi în seara de 20 Sept. când a fost trimis să curețe o porumbiște de bolșevicii ascunși acolo, lucru foarte periculos, mai ales că era întineric și în loc necunoscut, cu ce seninătate a plecat la datorie și cât de repede și-a executat ordinul.

La 21 Sept. smuls de la comp. sa cu tot plutonul și atașat unei companii strelne ca detașament de manevră, în această zi, cea mai grea a întregului rgt. a uitat pe toți cu vitejia lui și cu faptele unității sale, păzindu-și oamenii și scăpându-l de cele mai grele încercări pe toți.

Și, când stăpân pe șanțul anticar, la cucerirea cărula el a avut partea leului, un glonte rătăcit l-a găurit fruntea, am avut vizuinea dispariției unuia înger, așa cum fără voia mea, în străfulgerarea unei clipe am zărit titlul unei scrisori, primită probabil de la logodnica lui, sunând așa: *Ingerul meu scump...*

Se'nșirurile în amintirea noastră, pe rând, locot. Tepeș Necriai, Vasiliu I. Vasile de la Certieni, Gălnă N., ardeleanul plin de energie parcă de răzeș, venit la Wajny în 28 August 1941, Năsol Gh. apoi grămada de tineri abia ieșiți din școală, ca Darie, Cotosa Stănculescu, Balan, Fulger, Gherasim D. Ioan, Fuciu, Manolț Crișu, Panalțe Gh., Gherasim T. Ion, Așchlopolalel Gav., toți cel peste 50 știuți și încă alții neștiuți.

Am văzut pe mulți dintre ei, despre unia am auzit, pe toți l-am cunoscut. Cu toți au fost adevărații apostoli în satul unde profesau, dar și adevărații arhangheli la luptă contra priștonitorilor Crucel și ai Neamului românesc.

Când din adăposturile și cazematele lor, bolșevicii deslănțuiau toată urgia de foc și fier asupra noastră, ori când în zor

la atacuri acești scumpi nouă sărlau electrizând și pe oamenii lor, păreau nemuritorii în bravura și eroismul lor, care îngrozea pe dușman și-l făcea să cadă la pământ, cerșind mila celui birător.

Cu drept cuvânt au fost cel mai bun dintre noi și Dumnezeu i-a ales pentru răsplătirea întru cele de veți și sfinte.

Moartea lor ne-a umplut sufletele de cea mai puternică durere la toți, dar eroismul lor ne dă dreptul să stăm cu fruntea sus.

Învățătorii nemțeni, prin conducerea asociației lor, își pleacă frunțile înaintea acestor sfinți ai neamului, se roagă umili Lui Dumnezeu pentru ei și pentru cel rămas acasă și le spune :

Dragii noștri, ați fost prezenți la datorile împreună, față de Țară, Neam, Rege și Conducător și prin actele voastre ați dovedit lumii întregi că învățătorul român își înțelege rostul în orice împrejurări s'ar găsi și că sufletul lui se ridică prin jertfa de sine până la cele mai înalte culmi și aceasta toți ca unul.

Ați bine meritat de la Dumnezeu și Patrie, iar recunoștința noastră rămâne veșnică.

Și vă mărturisim că atunci când împrejurările ne vor permite, vom avea grijă ca moaștele voastre presărate pe tot întinsul Rusiei să fie aduse aici la noi și așezate acolo unde se cuvine.

ȘI DIN ADANCA GÂNDULUI PĂDURE...

Vreau din zăpada inimii să iasă
O turmă de lumini și ghiocetii ..
Ce dragi mi sunt luceferii 'n scântei
Și drag când cerul, umerii mi-apasă...

De la fereastra veacului sărac
Să dau în lături oarbele verdele
Să simt cum cade 'n suflet jar de stele
Ca pe oglinda vie-a unui lac...

Iar din adanca gândului pădure
Să speriem cu chiote de fagi
Toți epurii ecourilor dragi
Și vântul amintirii să ne fure.

B. Frunte.

Sunctul de vedere psihologic în fundamentele programelor școlare

de GH. COMICESCU
inspector general

În organizarea vieții noastre școlare, ca și în organizarea vieții de școală a fiecărui popor, alcătuirea și motivarea programelor de învățământ, constituie una dintre problemele ei centrale. Tradiția culturală, momentul istoric, starea socială, perspectivele economice, specificul etnic, sunt atâtea și atâtea cauze, care determină diferențele programelor școlare după epoci și popoare.

Reușita noastră în realizarea programului propus, e condiționată în cea mai mare măsură de modul cum a știut legăturilor să realizeze armonizarea dintre obiective pe de o parte, iar pe de alta de înțelegerea și stăruința în activitate a executorului.

În cele ce urmează ne vom ocupa de raportul dintre programă și unul dintre factorii ei determinați, realitatea sufletească a elevului. Vom urmări acest raport în evoluția istorică a programelor și vom încerca să arătăm cum se oglindește el în două fapte actuale, de organizare școlară :

- 1) programa învățământului primar superior ;
- 2) lecțiile de sinteză în școala secundară.

Raportul dintre suflet și cunoaștere.

Spre a putea stabili acest raport, trebuie să știm dela început în ce constă esența celor două realități : esența realității psihice, peste care se așterne cunoștința și esența realității de cunoaștere, care, prin procesul de învățare, se așterne peste realitatea sufletească.

Realitatea psihică. Multă vreme s'a crezut că sufletul este o aglomerare de elemente ce se adaugă unul lângă altul în cursul vieții, o aglomerare de „atomi sufletești” de natură in-

telectuală, — așa cum și materia este o aglomerare de atomi materiali. Unitatea psihică, în această concepție, este ceva ce *se clădește prin suma*, necurmată a părților, care își păstrează individualitatea lor, în cadrul clădirii pe care o compun.

Știința din zilele noastre dă o nouă interpretare vechii psihice. Sufletul este întreg dintru început și rămâne întreg în fiecare clipă a vieții. Mai simplu la început, el devine tot mai amplu prin apariția de noul potențe și funcțiuni, așa cum se petrec lucrurile cu oricare unitate de viață. Unitatea de viață a unei plante ori a unui animal e nestăruită dela începutul ei și își păstrează acest caracter în tot cursul evoluției sale.

Sufletul nu clădește așadar prin sume, ci *se dezvoltă prin evoluție*. Legea, care stă la temelială, este legea întregului.

Realitatea de cunoșterea.

Cam aceeași interpretare a primit în cursul timpului și cunoștința în genere, în raporturile ei cu procesul didactic. S'a crezut că noi începem prin a cunoaște părți din realitate, care puse una lângă alta ne dau cunoștința întregilor din realitate. Cu timpul s'a văzut însă și aici, că drumul dela parte la întreg nu este calea firească, în clădirea cunoștinței. S'a văzut că noi cunoaștem la început lucrurile în întregul lor, în care sunt prinse difuz toate aspectele lor singuratice. Cu vremea aceste aspecte singuratice se individualizează și ele în cunoștința noastră, prin funcțiunea selectivă a atenției și devin obiect de cunoaștere în ele înșile. Modul de formare a cunoștinței noastre este așadar dela întreg la părți, iar nu invers cum s'a crezut la început.

Mai mult decât atât, părțile desprinse din întreg prin analiză, devin la rândul lor întregi, față de alte elemente din cuprinsul lor, desprinse și acestea prin aceeași funcțiune selectivă a atenției. Vedem astfel că nu numai viața sufletească dar și modul de formare a cunoștinței este dominat tot de legea întregului.

Ar urma de aici că atunci când vrem să stabilim acordul între suflet și materia de învățământ în cadrele programelor, trebuie să avem permanent în mintea noastră ideea de întreg, să avem în vedere blocuri întregi de cunoștințe, pe care să le așternem peste unitatea întreagă a sufletului. Numai în acest caz procesul învățării ar fi îndrumat pe cale naturală.

După acest cuvânt de introducere, privind retrospectiv evoluția programelor școlare, conduși de ideea raportului necesar dintre suflet și cunoștință, observăm două lucruri de mare importanță :

1) În alcătuirea programelor școlare se accentuează în

mod deosebit, uneori structura psihică, alteori structura cunoștințelor.

2. Oriicare ar fi orientarea programelor — către suflet ori către cunoștință — ele îmbrățișează ori punctul de vedere particularist, ori cel integralist.

Se exemplificăm :

I. Programe orientate spre cunoștință.

1. Particulariste.

a) După principiul orânduirii progresive, adică pe materiile singuratiche, orânduite câte una pe fiecare an școlar. Susținătorii acestui fel de programe și-au motivat punctul de vedere pe constatarea că diferitele discipline sunt inegale în ceea ce privește dificultățile ce le pricinuesc elevilor, când aceștia vor să se familiarizeze cu ele. Apoi, elevii nu se pot ocupa — după credința lor — cu mai multe discipline în același timp. De aceea trebuie să punem în programă câte o singură disciplină de fiecare an, începând cu cea mai ușoară și terminând cu cea mai grea.

Dar motivările acestea sunt juste numai în aparență, căci în realitate în cadrele fiecărei științe sunt și cunoștințe elementare și cunoștințe abstracte, care presupun maturitate de gândire, spre a putea fi înțelese. În afară de aceasta, elevii nu pot avea interes susținut vreme îndelungată, pentru una și aceeași materie.

b) După principiul concentrării.

O altă concepție pedagogică a pus la temelie programelor ideea cea mai scumpă a epocii și astfel au introdus o ierarhie între materii, punând pe una în fruntea lor, iar pe celelalte subordonându-le. Așa, în evul mediu, materia principală și totodată centrală era religia, în timpul renașterii și humanismului moral-istoric. Celelalte cunoștințe erau predate numai în măsura în care putea fi corelate cu acest studiu fundamental.

Și această concepție face două erori.

Prima eroare este aceea că nu există o situație specială pentru nici una dintre științe, în virtutea căreia să i se poată acorda primatul față de celelalte științe. Oriicare știință poate deschide o perspectivă spre întreaga cunoștință, privind-o din punctul ei special de vedere. Din acest motiv științele sunt egale între ele, ca valoare de cunoaștere.

A doua eroare este aceea că, în mod natural, omul nu se orientează spre un singur ideal, adică spre un singur sector al spiritualității. Nu se orientează numai spre divinitate, ori numai spre frumos, ori numai spre moralitate, ci se orientează spre toate valorile spirituale : științele, frumos, bine, adevăr

etnic, etc., etc. Din acest motiv obiectele de învățământ sunt egale între ele ca valoare educativă.

2. Integraliste. Înregistrăm și două încercări de programe orientate tot spre obiectul de cunoaștere, însă fondate Integralist.

a) În primul rând amintim încercarea d-rului Decroly de a preda scris-cititul plecând dela întregi cu înțeles, pentru a ajunge apoi la părți, iar nu în mod invers, adică așa cum e procedarea comună. Este cunoscuta metodă Ideo-vizuală, după care copilului i se prezintă chiar dela început cuvinte ce exprimă înțelesul anumitor obiecte și propozițiuni scurte ce exprimă înțelesul unor acțiuni, ori altor raporturi simple. Copilul învață să citească așadar mai întâiu înțelesuri, adică întregi rămânând ca elementele, adică literele, să se impună atențiunii lui prin alte procese psihice: literele ce apar mai des se impun ca elemente aparte prin repetiția lor, în multiplele complexe vizuale, iar cele ce apar mai rar se impun prin raritatea lor. În felul acesta copilul învață cu încetul să deprindă literele din complexul vizual al cuvintelor și al propozițiilor.

b) O a doua încercare de programă Integralistă o găsim în așa numitele *Heimatkunde*. În cadrul *Heimatkunde*-lor Germanii predau elevilor de curs primar și chiar celor de curs inferior de școală secundară, o mulțime de cunoștințe despre mediul local; cunoștințe de geografie, șt. naturale, fizică, chimie, mineralogie, istorie, etc., etc. toate cuprinse în aceeași unitate globală de cunoaștere, adică unitatea unei situații. Pentru a se lămurii idea, dau ca exemplu o lecție la care am asistat în 1928 la școala de aplicație a școlii normale de învățători din Viena, lecție în care s'a vorbit despre gara din circumscriptie. În această lecție nu s'au comunicat cunoștințe de o anumită specialitate, ci cunoștințe de ansamblu, din diferite domenii științifice.

Metoda Ideo-vizuală a scris-cititului și învățământul *Heimatkunde*-lor satisfac principiul Integralist aplicat la obiectul de cunoaștere, dar au o extindere cu totul redusă. Cunoștința de care au nevoie tinerii spre a se adapta mediului cultural al zilelor noastre, întrece cu mult învățarea cititului și cunoașterea mediului local.

II. Programe orientate spre sufletul copilului.

Acestea vorbesc și ele după punctul de vedere Integralist, ori particularist, adică după cum accentuază mai ales unul dintre marile aspecte ale vieții sufletești — inteligență, sentiment, voință — ori după cum ținesc să formeze în sufletul tineretului o concepție unitară despre lume și viață.

1. Programe particulariste.

a) Pe unități intelectuale. Acestea sunt programele tradiționale, pe materii de învățământ. Cunoștința ce se comunică prin ajutorul obiectelor de învățământ nu se prezintă în blocuri naturale așa cum se întâlnește ea în unitatea diferitelor situații pe care le trăiește copilul, ci în sisteme elaborate de inteligență, în unități intelectuale.

Cunoștințele variate, cuprinse în întregul situațiilor concrete și unite între ele prin raporturi naturale, sunt desbinate și distribuite pe compartimente, unde urmează să se unească în sisteme după raporturi logice. Evident că raporturile logice sunt cu mult mai abstracte pentru copii, decât raporturile naturale și de aceea cunoștința predată copiilor în cadrul materiilor de învățământ nu se poate lega de inima lor. De aceea programele pe materii au provocat multe cuvinte de critică.

a) Pe unități afective. Reacțiunea produsă împotriva programelor pe materii, a avut ca efect pe de o parte îmbunătățirea metodelor de predare, iar pe de alta alcătuirea de programe după alte criterii. Mai cunoscută ne este nouă programa oficială în primul ciclu al învățământului nostru primar. Centrele de interes sunt punctele de atracție pentru cunoștințe din diferite domenii, grupate în jurul unor trebuințe de viață: trebuința de hrană, de îmbrăcăminte, de apărare și altele. Înflăcătorul acestui nou fel de programe este tot d-rul Ovid Decroly care a fost amintit mai înainte. Noi le-am numit programe fondate pe unități afective, pentru că emoționalitatea este elementul dominant în starea complexă de interes. Scăderea esențială a acestui fel de programă stă în marea dificultate de a distribui toate cunoștințele necesare omului de astăzi, în jurul câtorva trebuințe biologice. Chiar și în alcătuirea programelor noastre oficiale din 1938 se vede această dificultate.

c) Pe unități active. În învățământul din Statele-Unite se aplică și al treilea fel de programă, care pune cel mai mare preț pe activitate. Cuprinsul lor constă în diferite probleme, pe care elevii, sub conducerea învățătorului, le aleg pentru studiu și pentru soluționare. Întrucât factorul principal ce stă la temelia lor este activitatea americanii le numesc *units of work*, adică unități de activitate. Deși numite astfel și deși se adresează în deosebi lucrurilor active, totuși copiii lucrează cu interes pentru câștigarea cunoștințelor, așa încât toate cele trei aspecte ale vieții psihice — intelectul, sentimentul și voința — sunt reprezentate. Denumirea lor însă poate să dea naștere la eshivocuri, întrucât deșteaptă amintiri despre vechea psihologie asociaționistă. Apoi aplicarea lor exclusivă în învățământ ar face ca multe din cunoștințele necesare tineretului să fie neglijate. De aceea chiar în școlile din Statele-Unite ele se aplică paralel cu programa tradițională.

2. În trecut amintim eforturile ce s'au depus și în strălucitate și la noi pentru introducerea unui punct de vedere integral în alcătuirea programelor, prin formarea unei atitudini sufletești — unitare și generale — cu ajutorul învățământului filosofic în liceu, învățământ, în care să se termine toate celelalte materii cu problemele lor finale¹⁾.

Noua programă a învățământului primar superior.

După ce am arătat care a fost raportul aproximativ dintre cunoștință și suflet, în diferite tipuri de programe de până acum, să vedem cum se oglindește acest raport în actuala programă a învățământului superior primar.

Cu programa de astăzi și cu îndrumătorul care o completează, înol ne găsim în învățământul superior primar, în stadiul programelor pe unități active, cu corectivul ce l-a adus Ministerul prin aceea că nu le-a mai păstrat acest nume, ci le-a intitulat mult mai potrivit „probleme“.

Atât programa, cât și îndrumătorul pleacă de la trei principii fundamentale: al actualității, al simplificării și al practicizării.

Principiul actualității îmbracă în prezent firma social-națională, sub preslunea marilor evenimente istorice pe care le trăim. Principiul acesta nici nu putea fi evidențiat, mai clar și mai intuitiv prin alte elemente de viață, care nu sunt deopotrivă de generalizate și nu sunt trăite cu egală intensitate. În aceste zile de mari jertfe și de glorie neplătitoare, programa nu putea să lase în umbră tocmai acele fapte ce constituie esența clipei de față, pentru a fi întunecate de altele de mult mai mică importanță și totuși actuale.

Evident că după încetarea stărilor de război, alte fapte de actualitate, fie locale ori naționale, vor trezi interesul învățătorului și al elevilor, iar activitatea școlară va introduce pe elevi în tainele științei și în indeletnicirile practice prin acele elemente trăite în mediul lor de viață în clipa istorică prin care vor trece ei atunci.

Principiul simplificării poate fi înțeles la prima vedere numai sub forma reducerii de material, dar aceasta nu poate fi un scop în sine. Scopul ultim al simplificării este acela al organizării unitare a cunoștinței, pentru care, reducerea materialului este una dintre condiții. Într'adevăr unitatea este simplă pentru conștiința noastră, pe când multiplicitatea e diversă, e complexă. Când însă numărul de cunoștințe și deprinderi e prea mare, unifi-

1) Introducerea de până acum, poate fi urmărită mai pe larg în lucrarea noastră apărută recent sub titlul: „Problema întregului în Psihologie“.

carea lor în structură unitară a conștiinței e dificilă, pentru copii. De aceea trebuie să reducem numărul cunoștințelor, renunțând la amănunte, pentru a ușura activitatea de unificare a cunoștinței, fapt cu mult mai prețios decât mulțimea cunoștințelor amorfe.

Principiul practicizării și metoda de lucru. În afară de cele două principii amintite mai sus, programa și îndrumătorul mai vorbesc și despre practicizare și despre o metodă de lucru în comun. Practicizarea e accentuată mai mult de către programă, iar metoda mai mult de către îndrumător. Practicizarea și metoda sunt în perfect acord: practicizarea se referă la felul cunoștințelor și al deprinderilor, iar metoda ne arată cum putem să le câștigăm. Când programa recomandă practicizarea învățământului, se gândește să-l raporteze la viață, legându-l de viață. Despre acest lucru s'a vorbit îndeajuns, așa încât nu e necesar să revenim și în acest articol.

Mult mai necesar este să lămurim metoda de lucru. Am spus că metoda adoptată este aceea a „problemelor”, care în școlile din Statele-Unite poartă numele de unități de activitate (Units of work). Facem următoarele precizări despre aceste probleme, ca adaos la cele spuse mai sus:

1. Problemele nu pun în discuție alte cunoștințe decât acele cuprinse în programă. Dar le prezintă în legăturile lor naturale, iar nu în sisteme speciale, ca în cuprinsul obiectelor de învățământ. Pentru ca o problemă să fie soluționată, în mintea copilului trebuie să se clarifice cunoștințe de diferite domenii: de șt. naturale, geografie, fizică, istorie, matematică, etc., etc., după natura specială a problemei.

2. În soluționarea problemelor elevii lucrează în mod direct, iar învățătorul diriguește activitatea lor, stăruindu-se ca intervenția lui să fie cât mai puțin sensibilă. Evident că o astfel de acțiune din partea învățătorului, cere multă pricepere și tact și-l creează situații de mare răspundere ca acțiunea directă, pe care o cere aplicarea programelor tradiționale. Dar și rezultatul programelor cele noi sunt încoparabil superioare.

3. Activitatea directă a copiilor se caracterizează prin „cercetare”, „informare” și „elaborare” personală a celor aflate. Munca elevilor se aseamănă cu aceea a omului de știință. Ei cercetează ca și acesta și își adună informații pe care le prelucreză după un plan conceput de mai înainte și urmărit cu metoadă și cu stăruință, în descoperirile pe care le fac, elevii trăiesc bucuriile cercetătorului adult. Dacă izvorul lor de informație este cartea, aceasta devine pentru ei un element de viață. Elevii învață s'o caute și s'o prețuiască. Dacă inspirația le vine din experiență trăită de ei, aceasta capătă un înțeles

și copiii învață să o trăiască organic, văzând încetul cu încetul în desfășurarea ei idei, principi, legi.

4. Elevii săvârșesc o activitate de colaborare. Fiecare dintre ei, ori fiecare grupă dacă el lucrează pe grupe, primesc sarcina de a lămuri un aspect particular al problemei, iar prin clarificarea tuturor acestor aspecte particulare prin discuții în cadrul întregii clase ori a grupelor supraordonate, se ajunge la soluționarea definitivă a problemei însăși.

5. Tratarea cunoștințelor în cadrul problemelor, nu înlocuiește cu totul tratarea lor în mod tradițional, adică în cadrul materiilor de învățământ. Alcătuirea programelor exclusiv pe probleme ar putea prejudicia unitatea de cunoștere, prin aceea că unele cunoștințe nu s'ar angrena în cuprinsul problemelor puse în studiu și astfel ar rămâne necunoscute. Revizuirea cunoștințelor în modul cel obișnuit este prin urmare necesară. Așa se procedează de altfel și în cele mai bune școli în care s'a introdus programa pe unități de activitate. La aceste ore de învățământ sistematic, elevii nu mai trădează indiferența și plictiseala obișnuită, pentru că ei s'au deprins cu participarea activă la soluționarea problemelor.

6. Tratarea cunoștințelor în probleme nu înlocuiește în totul nici manualele școlare; dar întrebuintarea acestora este minimă, fiind înlocuite cu alte mijluri de informație. În unele împrejurări rolul manualului poate fi comparat cu acela al unui dicționar. După cum pentru o limbă străină folosim dicționarul, fără a învăța limba din dicționar, tot astfel ne putem folosi de manual, fără ca învățătura școlară să fie limitată aici.

7. Pentru folosința imediată a învățătorilor, aplicarea programelor cele noi a învățământului superior primar, Ministerul a tipărit câteva broșuri, care tratează anumite probleme, aproape de înțelesul copiilor de această vârstă. E delă sine înțeles că aceste câteva broșuri nu sunt suficiente în ele înșile, pentru a satisface în totul cerințele programei. Ele constituie numai un început și o sugestie de modul cum poate fi organizată activitatea școlară. Dacă noi ne-am limita la aceste broșuri, ele ar deveni tot un fel de manuale, bine înțeles cu un cadru mai restrâns, așa că pe viitor manualul-unic, ar fi înlocuit cu manualul multiplu. În afară de materialul de broșură elevii trebuie îndrumați și deprinși a căuta material și în alte cărți, reviste, ziare și să se informeze în muzee, fabrici, ateliere. Instituții de tot felul, să folosească observațiile culese din excursii și din experiența lor, etc., etc. Numai astfel munca depusă pentru soluționarea problemelor este într'adevăr educativă. E vorba de a introduce schimbări profunde în felul de activitate psihică

interloară, din partea elevilor, iar nu în formele exterioare.

8. Pentru a se ușura atingerea acestor țeluri, e foarte folositor ca la flecare școală primară să se alcătuiască Indicatoare bibliografice, în care să se înscrie cuprinsul cărților din bibliotecă, pe probleme. Fiindcă deocamdată multe biblioteci sunt prea sărace e bine ca operația aceasta să se extindă și asupra bibliotecii personale a învățătorului. Astfel, când elevii vor avea de tratat o problemă, vor putea afla bibliografia ei pregătită de mai înainte.

9. Durata unei probleme nu se poate preciza. Ea poate fi de o oră, de o săptămână și chiar de un an, după importanța ei. Totul este ca ea să câștige interesele elevilor să înălțurască în unitatea lor cât mai multe cunoștințe din programă și să le imprime un înțeles practic.

10. Nu se pune nici un fel de limită numărului posibil de probleme, de pus în studiu, pentru executarea programelor. Nu se fixează nici subiectele generale ale problemelor. Atât numărul problemelor, cât și formularea lor, atârănă de planul de lucru, pe care și-l face învățătorul. Dacă s'ar fixa subiectul problemelor și numărul lor, ele ar înlocui, sub o altă formă, programa tradițională, luând asupra lor toate scăderile acestora. Planurile dela sfârșitul îndrumătorului sunt date numai ca exemplu pentru modul de organizare a programelor.

11. O condiție esențială a oricărei probleme este aceea de a prezenta un caracter de noutate. Faptele vechi, desbătute an de an, nu mai au nici un suflu de prospețime și de aceea nu mai pot fi socotite probleme. Ele devin „cunoștințe verificate” ce se învață spre a fi ștute, ca orice sistem de cunoștințe definitivate care și-a pierdut legăturile cu izvorul vieții.

11. Amintim în fine legătura ce trebuie păstrată între valoarea practică-aplicată și între valoarea spirituală-formativă. Acest lucru îl credem necesar acum, când accentuăm latura practică a procesului educativ, pentru a înălțura dela început eventuale scăderi, în alcătuirea programului pe probleme. În principiu toate problemele sunt educative, dar nu în aceeași măsură. Succesul lor atârănă de felul cum îmbină utilul cu nevoia ce o simte omul de a se orienta spre ideal. Actele noastre de orice natură sunt raportate și comparate cu un anumit ideal de desăvârșire. Actele practice sunt raportate la o economie ideală a globului, iar în sens mai restrâns, la o economie ideală a patriei, a satului, a gospodăriei personale. Actele noastre cu valoare practică își au așadar și valoarea lor spirituală. E bine ca problemele puse în studiu să fie astfel alese și formulate, încât să păstreze și să lumineze perspectiva naturală între material și spiritual. În tot cazul să evităm problemele cu subiect banal, care trezesc impresii și sentimente fără nivel.

† Vasile Popovici

In ziua de 13 Iulie a. c. a părăsit această „Vale a Plângerii” colegul Vasile Popovici din Bălățești. Făcea parte din vechea gardă, din acea pleiadă de învățători entuziași cari, sub conducerea acelu mare iubitor al țărănimii, care a fost Spiru Haret a transformat din temelii viața economică și morală a țărănimii noastre.

Vasile Popovici s'a născut la Turturești, în 1871 și era fiul preotului Vasile Popovici. Școala primară a făcut-o la Piatra-Neamț, la școala Nr. 1 pe care o absolveste în 1884, având ca învățător pe institutorul N. I. Busuioc, directorul școlii. A făcut apoi școala normală la Vasile Lupu dela Iași, pe care o absolveste în 1890.

Intră în învățământ în acelaș an, fiind numit la școala din Cracăul Negru. După câțiva ani de peregrinare prin diferite sate, se stabilește în 1897 în Bălățești, unde a funcționat neîntrerupt, până la 1 Oct. 1930 când iese la pensie.

Activitatea lui Vasile Popovici a fost rodnică și binecuvântată cu rezultate frumoase. El totuși era de o modeste așa de mare, ca și cum ar fi fost cel din urmă din învățători. Adevăratul tip al învățătorului de altădată, modest, tăcut, legat de satul și de misiunea lui cu întreaga lui ființă, fără alte preocupări și fără alte aspirații ce l-ar fi putut îndepărta de misiunea sa.

A fost model de cinste și muncă stăruitoare. Dăruit de Dumnezeu cu o familie numeroasă și-a purtat toți copiii — 7 la număr — prin școli superioare, dăruind țării 3 ofițeri, un inginer un profesor, o învățătoare, cel mai mic aflându-se încă pe băncile școlii secundare.

Câte jertfe impinse până la uitarea de sine a trebuit să facă penruca dintr'un salariu de învățător, să poată da o învățătură atât de aleasă, atâtor copii ! Dacă n'ar fi realizat în vieață decât atât și tot n'ar fi trăit zadarnic ca atâția alții. Pe ogorul școlii a avut realizări ce vor rămâne.

A dat 40 serii de absolvenți, a ridicat localul de școală, a ridicat dintre elevi săi : 15 învățători, 2 profesori secundari, 3 funcționari licențiați, 3 ofițeri, 1 inginer, 2 agronomi și numeroși subofițeri și funcționari inferiori.

Din toate punctele de vedere a fost astfel un învățător care a făcut cinste corpului învățătoresc — Fie-i țărână ușoare și amintirea veșnică.

M. David Ghindăoani

S L U J B A .

Biserica-i deschisă... Sărbătoare...
Ard candelabre albe toți castanii..
Zefirul, preot — poartă ca'n toți anii,
Tămăia liliecilor în floare ;

Tremurătorii plopi, citesc cazanii ;
Pădurea 'ntreagă varsă lăcrămioare ;
Albastru cer, îngenunchiat pe zare,
Ascultă-a ciocârliilor litanii..

Isvoarele — nesticătoare ape —
!ncep pe credincioșii cerbi s'adape..
Și pluguri mușcă năfură 'n ogoare..

Când slujba-i gata, seara lin coboară..
— A doua zi, când soarele răsare,
Biserica 'și începe slujba iară.

B. FRUNTE,

10 MAI

*In luna Mai, când pretutindeni, e raiu de viață, cânt și floare,
S'a născut pentru noi Români, o zi de sfântă sărbătoare.
Luceafăr, ce-a spintecat zarea, însângerată de 'npilări,
Și-a binecuvântat cărarea, deschisă 'n plin, creștine-i țări,
Care—aducea cu dânsa 'n lume, dorința caldă și senină,
Ce-i da fiori să 'nalțe fruntea și să se 'ndrepte, spre lumină.*

II

*E 10 Mai! ziua măreață, aleasă de străbuna glorie,
Și pusă piatră de altar, la templul nostru din istorie.*

*De dragul ei Nistrul e vesel și'n valuri limpezi saltă, Marea
Și peste tot, 'n câmp și codru, în hori s'a prins, toată suflarea,
Dulci amintiri umezesc, ochii, ce rîd, ai Dunării — bătrâne,
Care-au văzut cu 'n veac, în urmă, în marșul oștireslor Române.
De-atunci, cântau în ritm de valuri și se pierdeau în depărtare,
Ca să aducă pentru neam, COROANĂ și NEATARNARE.*

III

*E ziua care 'a strâns grămadă, nădejdea, truda, bucuria,
Unui popor sortit de zei, să nu-și înstrăineze glia,
Să nu-și mânjească moștenirea, cu slăbiciuni și poticniri,
Ci să 'n zestreze pe nepoți, cu noi virtuți și străluciri
Urzite 'n crunte încleștări, de bărbătesc curaj și-avânt,
Ce pururi vor musti 'n plugarii, ce-or stăpâni acest pământ.*

IV

*La ea se roagă azi Carpații, cu Mureșul și Tisa 'n rând;
Ei își spun pătimirea frații, ce (UNDEVA) îi știm plângând
Și căutând pe cerul lor, ca să găsească acelaș soare,
Care s'aducă și la ei, o zi ca azi, de veste mare.*

V

*Cu-un singur suflet toți de-o'altă, să preamărim în imn de slavă
Odată cu trecutul scump, armata noastră, veșnic bravă,
Ce azi ridică'n răsărit, în văzul lumii spăimântate,
Catapetezmele DREPTĂȚII și-a CRUCEI, ce au fost dărâmate.*

VALERIU STUPCANU

9 Mai 1943

Examenenele de definitivat și gradul II

Intotdeauna învățătorii au cerut ca examenenele ce au de dat în cariera lor să nu se mărginească la cercetarea asupra unui număr de cunoștințe și date din atâtea domenii, pe care în majoritate absoțută trebuia să le memoreze din manuale și tratate.

Un examen de definitivat sau de înaintare este o probă de maturitate la care învățătorul nu e nevoie să se înfățișeze numai cu un bagaj de cunoștințe din toate domeniile, ci mai cu seamă cu ceea ce a reușit să înfăptuiască el în școala lui ; adică să se vadă cum a făcut el din cunoștințele ce are, forțe de viață în sufletele copiilor.

De sigur este interesant de știut ce material folosește pentru aceasta, dar nu-l mai puțin interesant a cunoaște realitățile din mediul în care a lucrat, ca și metodele și procedeele întrebuintate, pentru a-și îndeplini misiunea.

Se poate spune și așa ; dacă știe omul carte multă, face el toate bune ; nu trebuie însă să se uite că învățătorii trebuie să muncească în sate nu numai la pregătirea și educarea copiilor, ci el trebuie să creeze și un mediu favorabil acestor opere, în toată lumea satelor. De aici munca lor fără egal în Căminele Culturale, prin care, urmărindu-se ridicarea vieții satelor, din toate punctele de vedere, se crează atmosfera prielnică de care o școală are nevoie, pentru a-și înfăptui programul.

Iată de ce ne bucurăm când vedem că examenul de definitivat și înaintare, tinde să devină așa cum l-au dorit învățătorii, nu pentru a le fi mai ușor — învățătorii n'au fugit niciodată de examene, ei le-au dorit, dar au cerut să fie încadrate în realitatea școlară, pentru a nu fi simple banalități teoretice — ci pentru a fi o adevărată verificare a muncii lor pentru luminarea copiilor și ridicarea vieții satelor.

Cele trei probe ce vor da candidații la aceste examene în anul acesta, după programa fixată de Ministerul Culturii Naționale și Cultelor, pe care o dăm mai jos, marchează un pas înainte în aducerea acestor examene la forma de a fi folosite și încadrate în realitățile de astăzi ale Neamului, ale școlii și învățătorilor.

I Prin proba scrisă se va verifica mai mult stilul, construcția și scrierea corectă decât însirirea de date.

II Prin cea orală se va verifica identificarea învățătorului cu satul și școala, pe care pentru a le sluji în cele mai bune condițiuni, își va fi format o cultură personală, o serioasă pregătire profesională și de ridicarea poporului și va dovedi simțire, cugetare și voință integrate în marile idealuri românești.

III Prin proba practică, pe care se va pune accentul cuvenit, se va verifica toată tehnica învățătorului în școală și pătrunderea metodelor și programelor noi, în spiritul lor, mai cu seamă la învățământul primar superior.

Dacă mai adăugăm că la notarea acestor probe se va ține seamă și de notările dela Inspecțiile din școala unde a funcționat învățătorul, vom vedea că aceste examene nu va cere învățătorilor numai cunoștințe teoretice — care uneori se acumulează prin neglijașarea forțată a lucrului în școală și în sat — ci va fi un prilej de verificare mai integrală și pentru învățătorii candidații și pentru Ministerul Culturii Naționale și Cultelor, asupra realităților școlii și poporului.

M. A.

PROGRAMUL EXAMENULUI

DE DEFINITIVAT

Pedagogia (idei noi în școală)

I. Activitatea școlară.

1) Cunoașterea individualității copilului (motivare, metode: observare directă, experiment, anchetă, etc.).

2) Educația individuală (școala pe măsură, școli speciale, clase omogene, etc.).

3) Cunoașterea mediului familiei și social al copilului (motivare, metode: ancheta monografică, etc.).

4) Educația socială, (școală comunitate, comunități de muncă cooperativă școlară. etc.).

- 5) Organizarea pedagogică a clasei și a școlii.
- 6) Teme, note, premii, expoziții, muzeu, bibliotecă clasă și a școlii.
- 7) Atelierul grădina și lotul școlar.
- 8) Școala în aer liber, cantina, baia și farmacia școlară.
- 9) Programă învățământului primar superior și noua metodă de învățământ. Accentuarea valorii practice a cunoștințelor și activitățile practice.
- 10) Școala în slujba Statului și educația morală în spirit eroic.

II. Activitatea Socială

- 1) Rolul învățătorului în Căminul cultural și Ateneul popular.
- 2) Biblioteca populară, muzeul statului, expoziții sătești.
- 3) Șezători și reprezentații teatrale la sate.
- 4) Învățătorul în oficiul educației tineretului (O. E. T.) și în Pregătirea Premiilor (P. P.) Munca de folos obștească.
- 5) Monografia satului.
- 6) Mijloace de informare a sătenilor și de orientarea lor pe drumurile arătate de Conducătorul Statului. Lupta contra idelilor subversive și a propagandei dușmănoase.
- 7) Mijloace pentru întreținerea și dezvoltarea sentimentului eroic la sătenii noștri în legătură cu războiul actual (cultul eroilor, respect față de invalizi și văduve de război, grijă pentru copiii orfani, ajutoare familiilor celor mobilizați).

Cunoștințe generale asupra regiunii unde funcționează învățătorul)*

I. *Satul din punct de vedere sanitar*, cum este și cum ar trebui să fie: a) locuința, b) alimentația și apa de băut, c) igiena personală și baia publică, d) îmbrăcămintea, e) boalele sociale și degenerarea rasei, f) boalele epidemice, g) mortalitatea copiilor, h) asistență medicală și farmacia satului, i) asistența socială și coloniile de copii.

Adaptarea vieții naționale la normele eugenice: căsătoriile, prolejearea capitalului uman de calitate superioară, înlăturarea perpetuării elementelor inferioare înlăturarea cauzelor de degenerare fizică și sufletească.

Rolul învățătorului în promovarea concepției igienice și eugenice despre viață, în populația sătească.

II. *Satul din punct de vedere economic*, cum este și cum ar trebui să fie.

Candidații vor fi examinați asupra regiunii unde funcționează.

Organizarea muncii săteanului, după regiuni.

Cultura extensivă și cultura intensivă a pământului.

Cultura cerealelor, textilelor și oleaginoaselor indigene și exotice, a furajelor, a viței de vie, a zarzavaturilor și a pomilor fructiferi.

Impăduriri.

Albinăritul, creșterea viermelor de mătase, creșterea păsărilor de curte și a animalelor domestice.

Industrializarea și comercializarea produselor agricole și casnice.

Cooperația în viața economică a satului.

Rolul învățătorului în economia sătească.

Limba și literatura română.

1) Formarea limbii române. Dovezi despre latinitatea ei.

2) Gramatica limbii române; morfologie și sintaxă (numai strictul necesar școlii primare).

3) Formarea limbii literare.

4) Epoci și curente literare: Școala ardeleană și curentul latinist.

Inceputurile școlii naționale. Curentul istorico-popular. *Dacia Literară*. Curentul critic dela Junimea. Convorbiri literare. Semănătorismul și poporanismul.

5) Lirica patriotică.

6) Epica eroică și epica populară.

7) Literatura populară și literatura pentru copii.

8) Războiul sfânt în literatură.

Istoria românilor.

1) *Dacia* și strămoșii noștri Daco-Românii.

2) Continuitatea elementului roman în *Dacia*. Combaterea teoriilor false și dușmănoase privitoare la continuitatea neamului nostru în *Dacia*.

3) Locul, timpul și modul de formare neamului românesc.

4) Primele organizații politice românești în *Dacia*.

5) Timpul, locul și modul așezării între noi pe pământul *Daciei*, a minorităților.

6) Neamul Românesc în Transilvania, Bucovina și Basarabia (momente însemnate în istoria acestor provincii).

7) Unitatea neamului românesc peste granițele politice și legăturile dintre Români de pretutindeni.

8) Cum trebuie combătute aspirațiile contrare intereselor noastre naționale, la vecinii noștri.

9) Reluțegrarea pământului românesc în patrimoniul strămoșesc, în cursul timpului și pierderile din acest patrimoniu

(Istoria frontierelor Patriei).

- 10) Tradiția românească de luptă și libertate.
- 11) Românii apărători ai culturii și civilizației europene.
- 12) Românii îndrumători ai culturii popoarelor vecine (Nicolae Olahu, Petru Movilă, Corvinii, Asanii, D. Cantemir etc.)
- 13) Românii în cultura europeană (savanți, artiști, oameni politici, militari).
- 14) Românii din Transnistria.
- 15) România în noua Europă. Războiul nostru sfânt.

Geografia româniei

- 1) Dacia, Dacomania și dezvoltarea teritorială a României dealungul secolelor.
- 2) Unitatea morfologică și economică a pământului românesc.

Consecințele economice și istorice ale acestei unități.

- 3) Așezarea României pe glob și în Europa. Consecințele acestei așezări pentru viața locuitorilor și pentru dezvoltarea economică a țării.

Vecinii României și condițiile de siguranță națională și de dezvoltare politică.

- 5) Populația României: număr, distribuția ei, minoritățile conculatoare și explicarea prezenței acestora între noi.
- 6) Împărțirea administrativă a țării.
- 7) Citirea hărților (pentru bărbați și a hărților militare.)
- 8) Românii din afara granițelor.
- 9) Industria și comerțul românesc. Cauzele înstrăinării lor și mijloace de românizarea lor.

Cum s'ar putea valorifica mai mult munca Românului ?

10) Transnistria.

1) *Istoria literaturii române.*

Formarea limbii române. Dovezi de latinitatea ei.

Literatura populară.

Literatura istorică: Croniclele.

Școala ardeleană și curentul latinist.

Începuturile literaturii române moderne.

Începuturile școlii naționale.

Literatura română în presajul anului 1848.

Începuturile teatrului românesc.

Curentul junimist.

Semănătorismul și poporanismul.

Natura și munca în literatura română.

Patria în literatura română.

Eroismul în literatura română.

Copilul și mama în literatura română.

Literatura și publicațiile pentru copii.

Literatura și publicațiile pentru popor.

Sufletul Ardealului și al Basarabiei în literatura noastră.
Războiul sfânt în literatura prezentului.

2) *Problemele noi ale pedagogiei.*

1. *Educația individuală.*

a) Studiul individualității prin metoda observației, a experimentului, a anchetelor, etc.

b) Consecințe pedagogice ale cunoașterii individualității; clase omogene, școli pentru infirmi, pentru anormali, pentru supradotați, școala de măsură.

c) Regionalismul educativ.

2. *Educația socială.*

Mijloace: conducerea de sine a clasei, comunități de muncă, cooperativa școlară, tabăra, etc.

3. *Școala activă.*

4. Organizarea pedagogică a clasei și a școlii.

5. Noua programă a învățământului primar superior.

Activitatea culturală în sat.

1. Care este, în general, nivelul cultural al satelor noastre.

2. Rolul școlii în ridicarea culturală a satului.

3. Alte instituții de cultură sătești.

4. Căminul cultural.

5. Școala superioară țărănească.

6. Biblioteca populară ca centru de cultură a satului.

7. Bibliotecicidul pentru copil și tineret.

Cărți care circula la sate: preferințele arătate de săteni; critica lor, arătându-se cărțile care ar trebui să fie în mâinile sătenilor,

8. Muzeul satului.

9. Monografia ca mijloc de cunoaștere a satului.

10. Analfabetismul și mijloacele de luptă împotriva lui.

11. Manifestări culturale sătești (gezători, reprezentații teatrale, în satele în care lucrează candidații).

12. Manifestări de artă națională, în mediul sătesc.

13. Sentimentul religios la sătenii noștri. Mijloace pentru promovarea lui.

14. Mijloace de informarea sătenilor și de orientarea lor pe drumurile arătate de Conducătorul Statului.

15. Mijloace pentru întreținerea și dezvoltarea sentimentului eroic, la sătenii noștri, în legătură cu războiul actual. (Cultul eroilor, respect față de invalizi și văduve de război, grija pentru orfanii, ajutorarea familiilor celor mobilizați).

16. Învățătorul ca cetățean și gospodar model pentru săteni.

17. Colaborarea învățătorului cu ceilalți factori culturali ai statului.

Activitatea sanitară și socială.

1. Stirea satului românesc, în ceea ce privește:

- a) Locuința ;
- b) Alimentația, în general, și alimentația copilului, Problema cantinelor școlare.
- c) Imbrăcămintea.
- d) Igiena corporală.
2. Boalele sociale, la sate și mijloacele de combaterea lor ; tuberculoză, sifilis, pelagră, paludism, alcoolism.
3. Boalele molipsitoare care fac ravagii la sate : cauze și mijloace de luptă împotriva lor.
4. Mortalitatea infantilă la sate, cauze și remedii.
5. Farmacia școlară și farmacia satului.
6. Plantele medicinale.
7. Primul ajutor în caz de accidente.
8. Problema apei de băut la sate și în școli.
9. Baia în școală, acasă, în sat (baia comună).
10. Școala în aer liber.
11. Coloniile școlare ; permanente și de vacanță.
12. Educația fizică la sate și în școlile primare.
13. Asistența socială.

Notă. Se vor arăta măsurile luate pentru asigurarea igienei școlarelor, a claselor și a gospodăriilor vizitate de candidați.

Activitatea economică.

1. Ocupațiile sătenilor noștri, după regiuni.
2. Cultura cerealelor.
3. Cultura plantelor textile.
4. Cultura plantelor oleaginoase.
5. Pomicultura.
6. Vița de vie.
7. Plante furajere.
8. Fânete naturale.
9. Problema islazurilor,
10. Pădurile și împăduriri.
11. Grădina de zarzavaturi.
12. Albinăritul.
13. Creșterea viermelor de mătase.
14. Creșterea păsărilor de curte.
15. Piscicultura.
16. Creșterea animalelor domestice.
17. Industrializarea laptelui.
18. Industrializarea fructelor.
19. Cooperativa școlară.
20. Cooperative sătești.
21. Planul de cultură model al grădinii și lotul școlar.
22. Bibliotecile și revistele popularizate.

Nota Invățătorii vor fi examinați asupra vieții economice din regiunea în care funcționează.

Din învățământul Matematicii în școala primară

(Alegerea celei mai bune soluțiuni în rezolvarea problemelor)

Indrumătorul noile programe analitice a cursului superiorilor primar, apărut în toamna anului trecut (1942), împarte activitatea școlară a acestui curs în patru părți principale :

- 1) Lecțiunile speciale ;
- 2) Probleme cu caracter teoretic ;
- 3) Probleme cu caracter practic ;
- 4) Activități practice propriu zise, care se desfășoară în cadrul instituțiilor anexe.

Noutatea adusă de acest îndrumător o găsim în noua formă de prezentare a cunoștințelor ; „Probleme cu caracter teoretic și practic” și mai ales în noul fel de tratare a lor. Tratare care se întemeiază pe principiul cercetării proprii și pe principiul comunităților de muncă.

În fiecare obiect de studiu, este însă o sumă de cunoștințe pe care nu le putem contopi în probleme. Pe acestea trebuie să le tratăm sub formă de lecțiuni speciale. De felul cum trebuie tratate ele, îndrumătorul nu se ocupă de loc. Este de datoria noastră, a celor ce avem bucuria de a aplica minunata reformă școlară adusă de acest îndrumător, să dăm și lecțiunilor speciale care se predau tot după vechile metode, o formă mai interesantă și mai plăcută, pentru că ele formează temelia tuturor cunoștințelor și ele sunt cele mai bune mijloace de cercetare, fără de care școlarul nu ar putea ajunge niciodată un bun cercetător.

Se simte deci nevoia unor revizurii și în predarea acestor cunoștințe.

Ca în toate domeniile vieții și în viața școlară s'au

crelat tradiții greșite pe care trebuie să le înlăturăm cu totul sau să le adaptăm nevoilor sufletești ale copiilor.

Mă voi ocupa numai de un singur caz de felul acesta, luat din domeniul matematicel și anume, despre alegerea celei mai bune soluțiuni în rezolvarea problemelor.

Sunt probleme care se rezolvă prin mai multe soluții, după cum sunt copii care nu pot vedea rezolvarea unei probleme decât prin soluția potrivită minții lor. Desigur vom face uz mai mult de soluția care ni se pare cea mai potrivită judecății copiilor clasei noastre. Poate că aceasta depinde de o regiune, țară, etc... Poate că într'un fel judecă cal dela șes, în altfel cel delă munte; într'un fel cel dela Dunăre, în altfel cel din nordul țării.

Aplicat astfel, principiul localismului ține seama și de factorul sufleteș al localității unde ne găsim. Discutând chestiunea problemelor care se rezolvă prin mai multe soluțiuni, metodicienii s'ar putea împărți în două.

a) Unii care ar fi de părerea ca să se aleagă cea mai bună soluțiune și să se dea drept regulă tuturor școlariiilor.

b) Alții care ar susține că nu trebuie neglijată niciuna din soluțiuni.

Pentru a ne lămurii mai bine să analizăm un exemplu.

Este obiceiul ca toate problemele în care ni se cere a calcula dobânda, capitalul, procentul sau timpul, să se rezolve printr'o singură soluție: formula respectivă, sau în cazul când aceasta s'a uitat, prin soluția din care a derivat formula (regula de trei)

Iată o problemă:

Un om depune un capital de 540.000 lei. care în timp de 7 ani îl aduce o dobândă de 151.200. Cu ce procent a fost depus capitalul?

Sunt patru soluții prin care se poate rezolva problema:

1-a — 151:200 lei (dobânda): 5.400 (numărul sutelor din capital) = Dobânda adusă de o sută de lei pe timp de 7 ani.

Dobânda adusă de o sută de lei pe timp de 7 ani împărțită la numărul anilor, adică la 7, = Procentul.

2-a — Dobânda împărțită la timp = Dobânda pe 1 an.

Dobânda pe 1 an, împărțită la numărul de sute = Procentul.

3-a — Regula de trei care se întrebuițează atunci când se uită formula scoasă din ea.

540.000 lei 7 ani 151.200 lei
100 lei 1 an X.

540.000 lei 7 ani 151.200 lei
1 leu 7 ani 151.200 lei

		540.000
1 leu 1 an 151.200

		540.000 × 7
100 lei 1 an 151.200 × 100
		540.000 × 7

4.a — Soluția care derivă din regula de trei; formula peste tot obișnuită în școlile noastre: $Pr. = \frac{D \times 100}{C \times T}$.

Dacă admitem părerea primelor metodicieni, în nici un caz nu trebuie să preferăm soluționarea a treia și a patra.

Motivele: a. Primul și principalul motiv este că ele nu sunt cele mai preferate de copii. Un copil cu o judecată bună, poate să-și rezolve dela început probleme de acest fel prin una din primele două soluțiuni, fără să-l fi arătat nici cel puțin odată. Pentru a ajunge însă să rezolve prin regula de trei trebuesc o mulțime de exerciții pentru a învăța această regulă care se învață foarte greu și se uită foarte repede.

La fel de repede se uită și formula care reiese din ea. Suntem oameni în vârstă și cu știință de carte și tot uităm formulele. Dar niște copii?

Și apoi, arătați-mi un țaran care chiar dacă are 7 clase primare, își calculează problemele de dobândă sau oricare alte probleme de regula de trei, prin aceste soluțiuni. Primele două soluțiuni, așa numitele „calcul băbești”, sunt cele mai preferate.

b. Sunt logice. Pentru ce am rezolva problema prin reducere la unitate, când nu avem nevoie decât de reducerea la sută. Pentru ce $\frac{D \times 100}{C \times T}$?

Ce ne dă când facem prima lucrare din formulă: $D \times 100$? Ce ne dă când facem a doua lucrare: $C \times T$? Lăcrările din formulă nu au deci o explicație logică și nu se întemelază una pe alta, cum se întemelază în primele soluțiuni. Ca exemplu contrar față cum decurg lucrările în prima soluție; D.

impărțită la Nr. sute = D. unei sute. D. unei sute împărțită la timp = Procentul.

Asemănător este și exemplul soluțiilor a doua.

c. A se servi de formule ca aceea din soluțiunea a patra, înseamnă a lăsa dezvoltarea judecății pe planul al doilea și a pune în primul plan memoria, adică a devia de la adevăratul scop al matematicii și a neglija principiul școlii psihologice.

Este totuși un motiv care ne obligă deocamdată să nu înlăturăm cu totul nici aceste soluții. Școala Primară este și „Anticamera celei secundare”. Aproape în fiecare an avem elevi care trebuie să meargă la școlile secundare. Aceștia li se va cere a cunoaște rezolvarea problemelor prin aceste soluții. Astfel fiind s'ar părea că metodicienii din a doua categorie ar avea mai multă dreptate.

Admițând părerea lor, trebuie să ne dăm seama însă la care din soluții le dăm întâietate.

În ce privește cazul analizat mai sus, convins că ultimele două soluții care în școlile noastre au devenit reguli, sunt puțin logice și puțin psihologice, mai ales în anii când nu am avut copii care să meargă la școlile secundare, eu le-am lăsat cu totul pe planul al doilea. Folosind primele două soluții rezultatele au fost mult mai frumoase.

Gh. T. Ciobanu

Institutor,
Școala Normală de Băieți
PIATRA-NEAMȚ

GRENADÉ

D-lui Ioan Misir, primarul orașului Botoșani și autorul romanului „Fata Moartă” premiat de Academia Română.

Văzând Academia Românească
O fată moartă — fata lui morgană —
A vrut să facă o faptă creștinească
Și-a dat și ea un premiu...de pomană.

*) Articolul de față îl publicăm ca un început de discuții în jurul problemelor ce se pun în predarea matematicilor în școala primară.

Elogiu, Armatei române

Au trecut 2 ani de când armata noastră luptă în Răsărit și ea ne dă mereu sporite dovezi de tenacitate cu care continuă să impună lumii dreptatea noastră. Încă de mult, în timp ce nici nu se știe că noul război s'ar apropia de bătrânul continent al Europei, care era încă în refacere după celălalt război mondial, citeam într-o publicație, un emoționant elogiu adus ostașului de carieră. Se spunea acolo că adevărată noblete dovedește acel ce se dedică țării, îmbrățișând cariera armelor. Asemeni dascălului care nu-și mai aparține și se dăruiește neamului, al cărui copil îl formează dându-se lor cu totul, ostașul renunță la toate ale lui și se dăruiește neamului, al cărui fiu îl înstruește și educă în timp de pace și a cărui dreptate și onoare o apără în timp de război. În adevăr ce este mai înălțător și mai frumos decât să aparții cu toate ale tale întotdeauna totalității neamului tău! onoarea ta, onoarea neamului, munca ta, închinare permanentă patriei, libertatea ta

individuală supusă, intereselor superioare ale țării.

Acesta este ostașul de orice grad: cel mai nobil și mai apropiat slujitor al neamului și patriei. Armata elitelor noblețelor, înglobează, mai ales în timp de război, toată elita neamului, care în cea mai înaltă accepțiune a cuvântului, se dăruiește patriei aflată în pericol.

Așa s'a dovedit armata română în cei doi ani de război obținând cele mai gloriose victorii și înfruntând cu seninătate cele mai mari greutăți ale războiului actual.

Din toate aprecierile elogiase făcute armatei noastre, pentru eroismul ei legendar, reținem pe cea făcută de armata germană, a cărei înalt comandament s'a exprimat ca astfel: „înfruntând greutăți de neînchipuit, nemâncat zile întregi din cauza luptelor, cu hainele și încălțăminte ferfenite: rănit sau bolnav, nedormit ostașul român a făcut față, spre ulmirea tuturor, eroic, tuturor încercărilor în fața cărora a fost pus de un război crâncen, cum n'a mai fost cunoscut în istorie”.

În ostașul român idealul integrității totale a patriei, apă-

rarea drepturilor și onoarei ei ca și apărarea bisericii creștine și civilizației omenirii trăiesc sub formă de comandamente morale, care se identifică cu ființa lui și deci se apără cu prețul vieții. Armata noastră a eliberat milioane de români de sub stăpânire streină și a dus, alături de cea germană, liniștea creștină și viața civilizată în casele a și mai multe milioane de streini de neamul nostru, cari îndurau sângerând cruzimile unui regim fără Dumnezeu, fără lege morală și fără omenie. Armata noastră a distrus cea mai crudă amenințare pentru întreg neamul, a învins, în chip ne-explicabil pentru unii, un inamic cu mult superior ca număr, mărșină și material de război; a dărâmat idoli sterpi și fațarnici, înălțând altare ale Dumnezeului veșnic, a dus dreptate în-

tre oameni, punând legea morală la temelia raporturilor dintre ei; a reinviat dreptul de proprietate și a dat familiei viața consfințită de milenii de trai creștin. Dar, mai presus de toate ne-a făcut cunoscuți în toată lumea, care s'a convins că aici unde ne găsim suntem deplin stăpâni după dreptate și că de această dreptate a noastră să nu îndrăznească nimeni să se atingă, căci avem virtuți nebănuite să ne-o apărăm și să ne-o impunem în fața oricui.

Aceasta este armata română, cari luptă și astăzi pentru înfrângerea totală și definitivă a dușmanului nostru secular dela Răsărit. Acoperită de glorie și respect pe câmpul de luptă, armata română primește dela întregul neam astăzi cel mai călduros și binemeritat elogiu.

Mihail Avadanei

„Mereu învățătorii“

Este titlul unui frumos articol datorit d-lui Pamfil Șelcaru apărut în „Curentul“ din Miercuri 14 Iulie a. c. Plecând dela faptul decorării de către însuși Conducătorul Statului a învățătorului erou slt. în rezervă Gădiuța Nicolae, ajunge la constatarea prezenței active și eroice a învățătorilor pe toate câmpurile de luptă, prezență constatată de însuși Conducătorul Statului, ceace l-a făcut să exclame: „Mereu învățătorii“
Da, mereu învățătorii! Pre-

zența învățătorilor în toate sectoarele vieții adevărate a neamului e un fapt real, de multă vreme în vigoare. Dar pentru toată această risipă de energie, pentru toată această dăruire de viață pe altarul marilor porunci ale neamului, învățătorul a fost răsplătit de cele mai multe ori cu o totală lipsă de înțelegere, ba chiar insulte.

A fost și poate chiar mai este chiar în clipele acestea când sângele să curgă din belșug pe toate câmpurile de luptă și

chiar din partea unora cari sunt martorii oculari ai modului cum înțeleg învățătorii să-și îndeplinească datorile către neamul lor.

Cuvintele Mareșalului vor lecul însă toate rănille din sufletul învățătorilor — mult mai dureroase decât cele ale trupului — iar citarea prin ordin de zi pe armată și decorarea cu Mihai Viteazul cl. III a colegiului lor Gădliuța Nicolae cel rănit de 7 ori, dar reîntors me-

reu pe linia de foc, refuzând evacuarea, le vor dovedi că lucrurile încep să se schimbe bine. Nu pentru ei, ci pentru neamul acesta. Căci un neam care știe să-și prețuiască valorile — în mod obiectiv, fără alte influențe exterioare — dovedește sănătate morală, chezugle sigură a unui mare viitor. Și noi, învățătorii, acest viitor îl dorim neamului nostru. Cu orice preț și oricari ar fi jertfele pe cari ni le va cere !

Forul umbrelor

Din gândul plin al d-lui profesor Ioan Petrovici, ministrul Culturii Naționale și al Cultelor s'au ridicat, într'unul din cele mai frumoase colțuri ale Clujului, această grădină de basm a Capitalei, o serie de busturi în marmoră a celor mai de seamă scriitori ai neamului. Când intri în strada de verdeață ce le adăpostește figurile reci de marmoră, ai impresia că i-ai surprins într'o sedință literară, peripatetică, și păsești încet, cu sfială să nu le turburi soborul. Ai cu atât mai mult această impresie, cu cât observi printre ei, figură rece și impunătoare a lui Titu Malorescu, marele pontif de la Convorbirile Literare și cel mai reprezentativ șef de școală pe care l-au avut până în prezent. Imediat îți explici și atmosfera gravă ce domnește :

Lipsește Ion Creangă cu humorul sănătos al „țărănilor" sale. Se vede că fost socotit prea țaran pentru București ! Dar

măhnirea provocată de lipsa lui Creangă îți este compensată în parte de faptul că junimiițiți accepta printre ei, fără nici un semn de panică, pe cel mai de temut adversar al „Convorbirilor" : B. P. Hajdeu — Despărțit în viață pe temeluri artistice ori politice, recunoștința posterității l-a unit în acest „for" de verdeață și flori, care trebuie să devle un loc de pelerinaj al tineretului și a tuturor iubitorilor de frumuseți spirituale — Fiecare își va găsi aici idolul său, căci cu excepția lui Creangă — se află aici figurile cele mai reprezentative : M. Eminescu, Oct. Goga, Gh. Coșbuc, Șt. Ioșif, T. Malorescu, I. L. Caragiale, Al. Vlăduț, Dușu Zamfirescu etc.

Avem datorla de a exprima d-lui prof. Ioan Petrovici toată admirația noastră pentru realizarea acestui act de cinstitie a marilor înaltași. Cu atât mai mult cu cât domnia sa nu este

la primul act de această natură. Nu vom uita că tot din străduințele d-sale, de pe vremea când nici nu era ministru, s'au ridicat la Iași statutele lui V. Conta, Xenopol și T. Malorescu. Este prin urmare la d-sa o preocupare continuă de clintire a oamenilor mari ai neamului, dovada unui fond sufletesc de

o mare noblete. Atunci când lumea e plină de grăbiți să parvină, sau parveniți ei cred că lumea începe dela ei, e o adevărată reconfortare morală să asistăm la acte ca acelea săvârșite de d-l prof. Ioan Petrovici. E o frumoasă lecție de ținută morală, pentru care îl mulțumim.

M. David-Ghindăoani

Pe marginea îndrumătorului pentru cursul superior primar

În partea de jos a paginii a treia din îndrumătorul pentru cursul superior primar apărut în 1942, există o notiță care spune :

„Îndrumătorul acesta este alcătuit pe baza programelor analitice 1942, pentru toate cele trei clase ale învățământului superior primar.

El va fi aplicat cu strictețe la școlile care au dela 2 învățători în sus.

Se înțelege de aci că la toate cele trei clase trebuiesc predate absolut toate cunoștințele prevăzute de programă și îndrumător, atât la școlile cu trei învățători cât și la cele cu 7 și peste 7.

Posibilitatea aplicării îndrumătorului stă în funcție de numărul învățătorilor, în primul rând. Lăsând la o parte celelalte considerațiuni destul de importante, să vedem cum se prezintă școlile noastre din acest punct de vedere.

1. Cel mai fericit caz este desigur cel al școalelor la care

pentru fiecare clasă a cursului primar superior va fi câte un învățător. Acolo și numai acolo, îndrumătorul se va putea aplica întocmai, dând cele mai ferice rezultate. Din lipsă de învățători, din lipsa de copii la unele școli sau din lipsa unei bune frecvențe, școalele de felul acesta sunt însă foarte rare. Să ne ocupăm deci de acelea cu învățători mai puțini care sunt cele mai frecvente.

2. Sunt și școli cu doi învățători pentru cursul complementar. Începând chiar cu acestea, „aplicarea cu strictețe” a îndrumătorului devine problematică, deoarece oricum își vor împărți clasele cei doi învățători, unul din ei va fi obligat să predea la două clase. El va avea de făcut, prin urmare, o muncă dublă.

3. Cu atât mai problematică este aplicarea cu strictețe a îndrumătorului în școlile cu un

singur învățător, pentru tot cursul complementar.

Și să nu uităm că acesta este cel mai frecvent caz. El se poate întâmpla atât la școlile cu 5 învățători cât și la cele cu 4, 3 și chiar 2. Deosebiră metodelor de predare a acelor două cursuri primare impune ca, numai doi învățători dacă sunt la o școală, unul să fie al cursului superior. Câtă deosebire între rezultatele ce va obține cel ce lucrează cu trei clase, făcând 15 lecții într'o zi, față de cele obținute de cel ce lucrează cu o singură clasă, făcând numai 5 lecții într'o zi !..

4. Ce să mai vorbim de cazul unui singur învățător pentru toate șapte clasele unei școli primare ? Nu am găsit cu cale a lua în considerare ceea ce spune în continuare, sus citată notiță dela pagina 3 : „Cum sunt și școli cu un singur învățător, la acestea toate clasele învățământului superior primar vor lucra într-unite, trecând în acest an materia clasei a cincea și jumătate din aceea a clasei a șasea. În anul viitor, vor continua restul programelor”.

Nol considerăm ca o scăpare cele prevăzute aici și suntem convinși că nici o școală din țară nu a înțeles a aplica în tocmă, căci ar fi însemnat ca anul acesta să nu prezinte clasa VII-a la examenul de absolvire.

Observăm cu bucurie însă, începutul unei preocupări a legăturilor de a nu cere învățătorului mai mult decât posibilul. Căci să ne gândim la școala cu un singur învățător... clasele

multe, programă încărcată, direcțiunea școlii, comitetul școlar și toate celelalte obligațiuni învățătorescilor extrașcolare, toate, pe umerii unui singur om. Un singur învățător la școala cu șapte clase, ar avea de făcut 35 lecții pe zi... Este posibil ?

Problema școlilor cu un singur învățător se cere imperios rezolvată.

Poate că n-ar mai fi cazul să mai avem astfel de școli, mai ales de astăzi înainte, când la cursul complementar folosim o metodă mult deosebită. Acolo unde sunt doi învățători, lucrurile merg mult mai bine, unul având ciclul inferior și altul pe cel superior. Unul pune la îndemâna elevilor cele trei unelte intelectuale ; cititul, socotitul, scrisul și celălalt îl învață cum să folosească aceste unelte în rezolvarea problemelor vieții.

In concluzie :

Cel mai obișnuit caz este acela cu un singur învățător la toate clasele cursului complementar. Să revenim puțin asupra lui și să-l analizăm mai bine. Am spus mai sus : sunt de predat 15 lecții în 5 ore. Este o cerință absurdă pentru motivul că lecțiile dela cursul complementar, sunt lecții mai cuprinzătoare. Ele nu se reduc aproape niciodată la lămurirea și fixarea unei singure noțiuni cum sunt cele mai multe la cursul inferior. Sunt, am putea zice, lecții de curs secundar. Și fiecare din ele, cu ascultare, cu aplicare, trebuie să țină neapărat o oră. Iar cunoștințele tra-

tate sub formă de probleme, precum și activitățile practice cer multă vreme. Unul profesor secundar, nu i s'a cerut niciodată a face mai mult de o lecție pe oră.

Care va fi rezolvarea acestei probleme ?

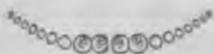
Din cauza actualului răz-bolu, lipsa de învățători devine din ce în ce mai simțitoare. De ce nu am căuta să rezolvăm această problemă printr'o schimbare de metodă ? Suntem cu toții convinși de valoarea metodelor comunităților de muncă pe care în mare parte îndrumătorul a adoptat-o. De ce nu am face un pas mai departe în acest sens ? De ce nu am creta grupul școlar desființând clasele în învățământul superlor primar. Ar fi de predat atunci aceeași materie la tot acest curs. Și așa fiind am putea impune unul învățător un număr de elevi mai mare decât cel legal. Mai bine mai mulți elevi decât prea multe lecții pe zi. Experiența de 12 ani a lui P. Peterzen și rezultatele obținute, cred că au dovedit cu prisosință valoarea grupului șlar, în care copiii muncesc în raporturi de ucenic, calfe și maeștri. Grupul școlar ar rezolva, în parte, și chestiunea pro-

gramei prea încărcate și chestiunea lipsei de învățători și ne-ar oferi și un mediu în care educația socială s'ar face în mult mai bune condițiuni. Când numărul de copii ar cere mai mulți învățători, am face grupuri paralele. Date fiind condițiunile psihologice și pedagogice în care se desfășoară educația în cadrul grupurilor școlare, poate că ideea ar fi minunată și pentru cursul elementar, din care s'ar creta două grupuri ; primul din clasele I-a și a II-a și al doilea din III-a și a IV-a ; ținând seamă că cele ce se predau în clasele aII-a și a IV-a nu sunt decât aprofundarea cunoștințelor predate în clasele I-a și a III-a.

Înțelegem, că ar fi o reformă care ar necesita mult curaj din partea legiutorului, dar suntem cu toții convinși de avantajele ei și de aceea așteptăm.

(Vezi avantajele și desavantajele grupului școlar, față de cele ale claselor, în „Spre o nouă educație a tineretului” de I. Popescu-Tetușan, pagina 136. Vezi și în „O școală primară liberă și generală” de P. Peterzen, despre grupul școlar.)

Gheorghe T. Ciobanu

CĂRȚI, REVISTE, PUBLICAȚII...

Realități pedagogice actuale, de Emil Cocluban, 115 pag. Tip. soc. coop. „Oficiul de Librării”, București str. Isvor, 97, 250 lei. Această lucrare a colegului Cocluban, de a cărei răspândire se ocupă colegii dela Asociația Generală din București str. Sf. Apostol Nr. 14, are subtitlul, destul de pretențios, „Indrumări privitoare la aplicarea programelor analitice și a nouilor metode de predare la cursul primar superior. Organizarea instituțiilor anexe”: Cartea este un fel de comentariu al îndrumătorului întocmit de Ministerul Culturii Naționale, pentru învățământul primar superior. Titlul ei este frumos și amintește o serie înfreadă de probleme ce se pun, în mod firesc, școalei când este vorba de „realități pedagogice actuale”. Și Ministerul când a făcut îndrumătorul tot aceasta a urmărit; să încadreze școala în realitățile pedagogice actuale.

Se pare că Ministerul a scos din uz manualele pentru învățământul primar superior, pentru că ele constituiau un fel de calapod, după care se făcea învățământul și care nu mai corespundea vremurilor actuale. Va trebui însă să recunoaștem că multe lucruri bune se găsesc în acele manuale, pe care noi știm

că fiecare le folosește în școală și nu cred că greșesc prea mult când spun că ele n'au lipsit nici de pe masa celor ce au întocmit îndrumătorul. Problema manualelor avea un aspect în care trebuia introdusă mai multă decență; acesta era acel al comercializării lor; în ce privește conținutul era simplu de adus toate îmbunătățirile. Dar să revenim la cartea domnului Cocluban.

Realitățile pedagogice actuale ar trebui să înfățișeze toate aspectele și problemele pedagogice din timpul nostru, după date științifice din laboratoare și din tratate, fiindcă nouă ni se pare că această problemă a aspectului școlii noastre de astăzi trebuie cu multă seriozitate pusă în discuție. Și din îndrumător și din lucrarea d-lui Cocluban se vede tendința școlii noastre — în special învățământul primar superior, după terminarea cărui tânăru întră direct în viață — de a se adopta realităților naționale și sociale actuale. De acela se vorbește aici că în mod hotărât trebuie ruptă tradiția școlii de carte și creată școala practică, dela care să avem bunul gospodar! și cetățenii educați, mai mult decât oameni cu capul plin de date și nume. Să recunoaștem însă

că acest lucru s'a spus mereu de câteva decenți în urmă.

Și ne întrebăm, deoarece nu s'a putut face transformarea dorită așa deodată, dacă nu cumva tendința aceasta de a păstra o strânsă legătură cu cartea nu este o realitate și ea. Când lucrurile merg normal într'o societate organizată, realitățile pedagogice duc în chip firesc la anumite aspecte sociale.

Adesea ori însă, socialul depășește școala, din pricini deosebite și atunci școala caută să se adopteze nouilor aspecte, întocmându-și programe în care uneori se ține scama de politic și social mai mult decât de realități pedagogice. Școala trecutului și-a încheiat menirea, spune d-l Coctuban în cap. I. „Necesitatea reorganizării învățământului primar”, cu plejada de oameni de știință, de literați, artiști și conducătorii de astăzi. Ne trebuie o nouă școală, în pas cu prefacerile național-sociale prin care trecem. Copilul nu trebuie să memoreze texte secl și fără rost, ci să deprindă tehnica de a-și forma o cultură și să se pregătească, din toate punctele de vedere, pentru viață. De aceea școala trebuie să-l înfrunțeze probleme reale cu care el se va întâlni în viață, nu abstracțiunii.

Mai mult chiar; școala trebuie să-l adâncească în viața locală și regională, de care el este apropiat și legat. Cu un cuvânt școala trebuie să lege pe copil de viață pe care o va duce, înarmându-l cu cele mai bune mijloace de a o învinge, nu să-l

îmbulbe cu date secl, care îl pot lăsa să se desrădăclineze de locul unde s'a născut.

Vorbind de necesitatea reorganizării învățământului, d-l Coctuban, afirmă că școala primară după legea din 1924 era un fel de gimnaziu care a pregătit acea pleură de funcționari ai statului, umblând uneori cu diploma în mână ani ne zile pentru a se plasa în slujbă. Nu ne permite spațiul să adâncim mai mult discuția, dar nu putem să nu amintim că atât în programa și legea din 1924 cât și în cea din 1938 se spuneau aproape aceleași lucruri accentuând latura practică și educativă a învățământului care însă n'au dat rezultatele așteptate din două pricini:

— Nu s'au pus la dispoziție mijloacele suficiente pentru a se aplica legea și programa.

— Nu s'a aplicat integral nici o programă, fără tulburări și modificări, măcar timp de 7 ani, cât durează o perioadă de școlaritate, pentru a li se putea vedea părțile bune și de acord la realitățile de actualitate și părțile în care era nevoie de modificări și completări. Mai trebuie apoi să amintim acea imensă mulțime de învățători, cari din bunul lor simț au făcut întotdeauna instituții vii din școala lor, prin căldura cu care și-au îndeplinit misiunea, premergând, uneori, cu decenți reformele oficiale. Spunem aceste lucruri pentru a ilustra că noua școală de care avem nevoie, nu este atât o chestie de alcătuire de legi și programe, care în genere tot-

deuna au cuprins lucruri bune — cât mai mult o chestiune de mijloace, de personal pregătit și suficient și de o spiritualitate generală în jurul școlii, care trebuie creștă și prin alte mijloace, decât prin legi și programe.

Netăgăduind, îndrumătorul înlocuit de Minister, pentru aplicarea cărui d-l Cocluban a scos lucrarea de față, chiar acum când este pusă în programa analitică a examenului de gradul II a învățătorilor această chestiune, este un pas înainte pentru realizarea unei școli primare adevărate, care să fie încadrată și în realitățile actuale, dar care să pregătească și viitorul neamului. De aici școala trebuie să aibă un accentuat caracter național, îmbrățișând tot complexul vechii poporului nostru, pentru a nu mai lăsa loc intrușilor în nici un domeniu de activitate. În special trebuie pregătit sateanul de mîne, care va avea să trăiască în unități sociale, cu care trebuie deprins din școală, sub forma acelor comunități de lucru, cărora îndrumătorul le acordă, pe bună dreptate, atîta importanță.

A lucra cu școlarii în comunități de muncă s'ar părea cel mai simplu lucru. Dar în realitate este foarte greu să lucrezi în aceste comunități, fiindcă aici trebuie așa fel condusă lucrarea ca să activeze copilul, să descopere adevăruri, să verifice date, să-și dezvolte sentimentul de iubire de neam. Cu un cuvînt să faci din copil un om

creator și înfăptuitor al ideilor naționale și sociale, valorificându-l virtuțile și dezvoltându-l forțele și înclinațiile spre bine. Îndrumătorul Ministerului lasă foarte multă încredințare învățătorului și d-l Cocluban vorbește pe scurt în cartea sa și despre „Educația”, adică despre învățători. Aici sunt foarte multe de spus și făgăduim să revenim, fiindcă această chestiune este cheia de boltă a spiritualității în care trebuie înțeleasă și aplicată programa actuală.

Caracterul învățămîntului nostru public trebuie să aibă un pronunțat specific național, conform însușirilor, realităților actuale și aspirațiilor noastre de viitor, ca popor liber și capabil să-și crolască singur un destin glorios în concertul popoarelor europene. Pentru această școală nici un român nu trebuie să obosească, până la cea mai perfectă înfăptuire și în rîndul acestor eforturi, pe care le-a dovedit oficialitatea, încadrăm și lucrarea d-lui Cocluban.

Cartea d-lui Cocluban cuprinde 6 capitole :

I Necesitatea organizării învățămîntului primar, II organizarea școlilor primare pe baze practice. III Reforma învățămîntului primar superior. IV Programa analitică a cursului primar superior. V Metodele de predare la cursul primar superior. VI Instituțiile anexe ale școlii.

Vom mai reveni asupra problemelor ce se pun școlii noastre primare în zilele de astăzi.

M. A.

Copilul (anul XI Nr. 4-6). E pentru prima dată când mi-a căzut în mână revista asociației pedagogice a învățătoarelor dela grădinițe de copii mici din România și regret că această fericită întâmplare n'a avut loc mai înainte. Regret pentru că, așa cum se înfățișează acest număr, „Copilul” se dovedește o admirabilă revistă pedagogică în care sunt dezbătute tot felul de probleme în legătură cu educația copiilor din grădinițe.

La varietatea și valoarea articolelor, se adaugă o înfățișare tehnică deosebită, ce încântă ochiul și îndeamnă să deschizi revista.

Din bogatul cuprins al acestui număr spicului: „Instituții preșcolare în Germania de azi” de d-na Victoria Georgescu-Tistiu. „Cultivarea atenției la copii” de Florica Cicina ce mai semnează sceneta; „De pază la hotare” și poeziile „Moș Crăciun”.

Partea muzicală e susținută de Florica Rădulescu cu frumoasele cântece: „Mici țesători” „Cântecul clopoțelilor” și „Iarna și greferele”.

Mi-a plăcut foarte mult „Scrisoare deschisă colegelor a d-nei subinspectoare Victoria V. Florea,

Regret că din cauza spațiului nu putem spune un cuvânt bun despre toate colaboratoarele căci îl merită pe deplin.

„Luminătorii” (anul VII Nr. 5-6) Tânăra revistă leșiană, e în plină ascensiune pe scara ierarhică a publicisticii românești — Probleme variate și

pline de interes, dezbătute cu deosebită competență și conștiinciozitate și croise un drum hotărât pe care îl dorim în continuare ascensiune. În numărul de față semnează: G. Juvăra „Politica externă a regelui Carol I.”; E. Irion „Morală profesională”; Fillmon Cârdețu; „Din viața țaranului bucovinean” N. Al. Florescu: „Știința și apărarea națională”; Dorin Lidorenic: „Importanța problemei raselor bazată pe principiul arilan”; Gh. Iftime: „Cronica Idellor” și Al. Romanescu: „Cronica culturală”.

Partea literară e susținută de versurile d-lor Virgil Botez și Eusebiu Pop, ceace, credem că e prea puțin, pentru o revistă ce se întitulează „Literară” în primul rând — N'ar strica de fel să fie rezervate și prozele câteva pagini — Ori poate, bătrâna cetate a Iașului, leagănul atâtor prozatori și-a secăt până într'atât rezervorul?

Convorbiri didactice (anul VII, Nr. 3-4), e revista asociației învățătorilor din municipiul și jud. Constanța și singura revistă învățătoarească sosită la redacție dela ultimul număr al revistei noastre.

Din cuprinsul bogat și variat remarcăm mai cu deosebire articolele: Scrisoare unui tânăr învățător de V. Helglu „Autoritatea învățătorului” de George Nuțu și mai ales „Valoarea educativă a operelor d-lui I. Al. Brătescu Voinești” scris de o normălistă practică, d-ra Valeria Dascalopol.

O mențiune specială se cuvine „Galeriei Erollor” ce cuprinde numele celor 22 de colegi constanțeni căzuți pentru patrie și articole de cinstitirea memoriilor colegilor Valeriu Dumitrescu, Ioan Pandrea și Mihail Cristea.

Noi nemțenii, cari am dat un tribut așa de mare de jertfe, ne plecăm genunchii cu deosebită înțelegere în fața jefei acestor colegi de pe țărâmul mărit și rugăm pe bunul Dumnezeu să primească jertfa atâtor vieți tinere și curate întru mântuirea neamului românesc.

Partea literară e susținută de d-l Em. Papazîssu, cu poeziile: „Plânsul Magdalenel”, „Inserare” și „Psalm pentru erol” Numele d-lui Papazîssu e cunoscut destulor celor ce au naravul să răsfolască revistele învățătoarești sau cele literare. Mai mult încă: d-sa a obținut un premiu din partea G. I. S.-ului pentru drama în manuscris „Liton Vodă”. Pe mine m'a cucerit cu frumoasa și inspirată poezie „Își scrie țara nou letopișet”, publicat în Slova. Spunem aceste cuvinte spre a se vedea că d-l Papazîssu nu este un debutant, căruia i se mai pot trece cu vederea unele scăderi, el este un nume care ne-a obișnuit cu un nivel ceva mai ridicat pe care are datorita ca cel puțin să-l păstreze dacă nu-l poate depăși. Oda închinată Erollor, intitulată „Psalm pentru erol” este, după umila mea părere, cu mult sub nivelul cu care ne obișnuise d-l Papazîssu. E drept, genul e foar-

te dificil, dar cred că nimeni nu i-a pus cuțitul în gât domnului Papazîssu și să-l poruncească: „Scrie”! Așa cum ne poruncește d-sa: „Lăudați-l pe erol”. Cu toate că d-l Papazîssu este așa de draguț, încât ne dă toate detaliile asupra laudelor ce ne poruncește să aducem erollor — „Cu rugă rupte din rărunchi, Lăudați-l în genunchi!” iată, mărturisim că suntem atât de păcătoși, că nu ne vine deloc să-l laudăm ci mai mult să-l plângem pentru faptul de o fi astfel slăviți.

Ne-am mâhnit dacă aceste rânduri ar avea asupra d-lui Papazîssu alt efect, decât acela de a fi mai atent cu ceea ce dă la țipar. Dacă ne va asculta, ne va da producții de factura acelei minunate „Își scrie țara nou letopișet”, ceea ce îl dorim din suflet.

Gândirea (anul 22 Nr. 6) în intervalul cam lung dintre două numere ale revistei noastre ne-a sosit și numărul 6 al Gândirii, care de pe pedestalul celor 20 ani de apariție, înfruntă, fără cea mai mică șovăire, greutatea de tot felul ce stau în calea unei publicații în aceste timpuri — Același ținută de înaltă spiritualitate sub diversele ei forme: filozofie, proză, poezie etc.

Marșul triumfal căci aceasta e orice număr al Gândirii e descris în acest număr de d-l prof. Nichifor Crainic, directorul revistei, cu articolul „Poetul Erolismului”, închinat lui Gh. Coșbuc, cu prilejul îm-

plinirii a 25 ani dela săvârșirea lui din viață. Folozofia e reprezentată prin d-l P. P. Ionescu cu un foarte frumos și profund studiu asupra „Metafizicel ortodoxel”.

Proza, prin nuvelele d-lor Sabln Velican: „Frumoasele” (urmare din nr. trecut) și-a d-rei Lucia Mihnea „Povestea cu dragostea împăratului”.

Poezia e ridicată, prin condeelele d-lor I. Pilat, Radu Gyr și Gh. Tuleș, la înălțimea unui adevărat regal de artă.

În special d-l Radu Gyr, cu poeziile: „A mai trecut o zi”, „Capitulare” și „Testamente” atinge culmi pe cari lirica românească de mult nu le-a mai cunoscut. Tocmai dela Eminescu. Păcat însă că pe aceste culmi crește floarea — atât de frumoasă — dar otrăvită, a e-leglel.

Aceste poezii vor rămâne cu literatura română pe cele mai de sus trepte ale genului, atât timp cât se va vorbi o limbă românească pe coaja acestel planete. Regret că spațiu nu ne permite să cităm poezia „Capitulare” iubitorii de frumos să o caute în Nr. 6 al „Gândirii”.

Dacă ar încerca cineva să facă o ierarhizare a revistelor ce apar în momentul de față în România, după fondul și înțutalor, după influența avută în viața spirituală a neamului, atunci de bună seamă, pe treapta cea mai înaltă a acestel ierarhii va trebui așezată *Gândirea*

Dela apariția ei și până azi a

milțat pentru o viață spirituală ancorată în stânca de granit a credințel ortodoxe și realitățel etnice. Numal când negândim că dela apariția ei a dus o luptă crâncenă cu toate curentele putem să ne dăm seama de rolul pe care l-a avut în pregătirea drumului de afirmare creștină, pe care pășește astăzi neamul nostru.

M. David GhIndăoani

Revista generală a învăământului

Anul XXXI — No. 1, 2 și 3 — Ianuarie, Februarie, Martie 943 are 112 pagini și cuprinde:

Educația prin literatură de Basıl Munteanu, profesor la Facultatea de Litere din București.

Libertatea studentului și difiicultățile studiului.

Dela liceu la Universitate. Adevărata libertate și cusururile ei. Slaba reputație a literaturii ca obiect „serios” în realitate. Literatura este un admirabil instrument de perfecțiune a personalitățel etc.

Supremația spiritului de Ad. Fèrierre :

Ideia principală: Asigurarea, prin educație, a supremațel spiritului. Lupta se duce în contra risipei energiilor, contra întunericului spiritului a laștății și egoismului, fructe ale materialismului.

Luptă în favoarea științel politice și sociale, în favoarea sentimentelor de solidaritate și de sacrificiu de sine. Să cultivăm în copil, Dumnezeu interior pentru a se ridica, de aici, la Dumnezeu Universal.

III. Educația în lumina Socialului de V. P. Nicolau.

Fenomenul educației este o manifestare de vlață — afirmare făcută în lucrarea d-sale „Introducerea în Pedagogie”. Eliberarea omului, emanciparea care să-l dea puțința de a stăpâni misterul universai.

Un popor nu poate fi de-naționalizat printr'un sistem de educație străin. Un individ poate fi schilodit prin educație, un popor niciodată. Capturarea unei părți a românilor a însemnat o simplă schimbare de formă.

Unirea cu Roma nu le-a putut altera nici duhul religios, nici stilul cultural. Clobanii su fost primi noștri învățători. Au cântat, în doine, frumusețea plaiului românesc.

IV. Notarea elevilor sau aprecierea puterii lor personale în școală.

Notarea elevilor să se facă prin note mai puține ex. 1—5, nu 1—10 — apreciere comună — a valorii și puterii de muncă a copiilor, comparată cu a vecinului. Aprecieri fără cifre, numai cu calificative. Educatorii, creșterii și cultivații în copii, încredere în puterile lor proprii.

Școale la Mănăstirea Snagov în secolul XIX-lea de N. S. Șerbănescu.

La începutul veacului XIX, Mitropolitul Veniamin Costache a înființat la Socola—Iași Seminarul pentru membrii clerului; iar Vornicia Temnițelor înainte de 23 Noiembrie, 1856, înființea-

ză în temnița dela M-rea Snagov o școală pentru învățătura tinerilor arestați — un purgatoriu.

VI. Coloniile italiene pentru copiii refugiați.

De-a lungul coastelor din Italia Musolinii au fost construite pe plaja Italiană, coloniile de vară pentru copii. Astăzi aceste coloniile adăpostesc — pentru tot timpul războiului — copiii ce sunt trimiși din Africa, al căror părinți sunt prizonierii sau refugiați. Se descrie organizarea lor internă.

VII. Asistența Socială în Școala primară de H. Emanoil.

Termenul de asistență socială are un înțeles de metodă, de sistem cât mai rațional pentru luptă împotriva mizeriei, care ar putea să paralizazeze funcționarea normală a Corpului Social.

Exemplu se dă inspecția făcută de Doamna și Domnul Mareșal Ion Antonescu la o școală primară.

„Învățătorii și învățătoarele nu au ținut seamă de recomandările făcute de a face operă de asistență Socială”. Asistența morală. Farmacia Școlară. Coloniile de vară și Cantinele Școlare să fie bine organizate și să nu lipsească dela nici o școală.

Apoi, Cronică bogată și recenzii interesante.

Abonamentul 350 lei pe an și se trimite pe adresa: G. Popa Lisseanu Calea Plevnei 23 București II.

1 Iunie, 1943.

D. A. Gheorghiu

DELA REDACTIA REVISTEI

— Din cauza ridicării prețului hârtiei și mânei de lucru, am fost nevoiți să ridicăm abonamentul anual la revista noastră, la suma de 300 (trei sute) lei, care este totuși o sumă destul de mică. În aceste condițiuni revista se poate să nu apară în fiecare lună ci la 2, maximum la trei luni, însă cu material bine ales și cu număr sporit de pagini: Revista va apare în mod absolut regulat.

— Colegii învățători din județ sunt rugați a trimite la redacția revistei biografiile pensionarilor ce au funcționat la școlile unde sunt ei acum.

— Ne-am pus în gând să alcătuim o carte a jertfei învățătorilor din jud. Neamț. Pentru aceasta rugăm pe toți acei ce dețin date, acte și au cunoscut pe învățători căzuți pe câmpul de onoare să ne trimită descrieri cât mai amănunțite asupra lor.

TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA ROMANEASCĂ, „GH. ASACHI”		
Telefon 27	SOCIETATE COOPERATIVĂ	Telefon 27
PIATRA-NEAMȚ		
Execută: cărți, ziare, reviste, registre și orice alte lucrări ce ating această branșă.		Secția de Legătorie: execută cărți în pânză și piele, registre cu șanț, încadrări de tablouri, etc.
Secția de Librărie: asortată cu tot felul de cărți, rechizite școlare și de birou. Registre pt. cooperative, Reprezențanța aparatelor de Radio PHILIPS.		

D-sale
 Domnului Alexandru Gh. Ștefănescu Str. Col. Republicii
 Comuna Boatice
 Județul Neamț